

LBRIS

We know
books

HORAȚIU MĂLĂELE

TEHOMIR

Bookzone
BUCUREȘTI, 2024

Tata luă câteva pâini, ciocolată și biscuiți, piti de mama niște bani, ne îmbrăcarăm gros, încălecarăm pe o motocicletă rusească IJ 49, gălăgioasă și obosită, și plecarăm spre Tehomir, unde se găsea casa bunicilor și a toată copilăria mea.

Era sfârșitul lui februarie al anului 1958. Cu voia Domnului, împlinisem doisprezece ani și mă găseam în clasa a 6-a la Școala Generală numărul 3.

La sfârșitul trimestrului doi, înainte de vacanța de primăvară, premiantul clasei, unu' Dumitru Arbore, fusese diagnosticat cu tuberculoză în stare gravă. Fu internat la Sanatoriul Dobrița, unde și muri după numai o lună. A fost o catastrofă atât pentru familie, cât și pentru școală. Mulți dintre părinți își retraseră copiii și-i ținură acasă o perioadă, alții îi mutară la alte școli, alții îi retraseră de tot. Arbore fusese coleg de bancă cu

mine, așa încât direcția școlii și cea a Spitalului Orășenesc Târgu Jiu hotărâră să intru în carantină și, vreme de trei luni, să nu mai dau pe la școală. Câtă bucurie! Din prudență, pentru siguranța fratelui meu și a celor din jur, ai mei se gândiră că ar fi mai bine să fiu izolat la țară, la Tehomir. Ce binecuvântare!

Satul se află pe la jumătatea drumului dintre Târgu Jiu și Turnu Severin, îngropat între niște dealuri, la unsprezece kilometri de Motru.

Motocicleta mai mult se cățără pe Dealul Bujorăscu, trecu biruitoare prin neagra mizerie a minerilor din Ploștina, urcă două dealuri istovitoare și se lăsă spre satul renașterii mele, al cărui nume, Tehomir, aflasem de la un unchi din București, înseamnă în slavonă liniște și pace și se trage de la marele voievod Tihomir Tih, îngropat în picioare din neștiute motive, stăpân al pământurilor dintre Jiu și Olt și tatăl lui Basarab, cel care, după faimoasa bătălie de la Posada

din toamna anului 1330, avea să consfințească Țara Românească.

Ajunserăm. Motocicleta răsufală ușurată și se opri.

Mamama și moșu' ne așteptau.

Îmi luai ce-aveam de luat, tata dădu ce-avea de dat și plecă, urmând să revină la sfârșitul lunii mai.

Mă instalai în odaia din față, unde dormeau de obicei ai mei. Pardosită cu scânduri, cu un pat mare și câteva icoane pe pereți, era un fel de cameră de oaspeți. Cealaltă, cu pământ pe jos, îngreunată de trecerea timpului, de tot felul de lucruri ce-și uitaseră rostul, era odaia bunicilor. Cuvintele „bunic”, „bunică” nu umblau pe la noi. Bunicului i se spunea, de regulă, moșu', iar bunicii, ori mama, ori mamama. Mamei adevărate i se zicea mumă sau mămică.

Vremea zăpezilor trecuse. Bătrânii mai așteptau doar un început de martie ploios, care să-i împingă în primăvară.

În primele două zile îmi făcui de lucru prin podul casei, prin grădină, pe câmpuri și mă văzui cu toți băieții și fetele copilăriei. Fiind sigur că sunt sănătos – și viitorul avea să confirme această încredere –, nu le spusei motivul șederii mele prelungite și-i minții că arsese școala și că rămân cu ei până se repară.

Prima săptămână a lunii martie intră în curtea copilăriei mele ca un animal de pradă.

Într-una dintre zilele ce nu prevesteau nimic rău, o ploaie ametoare și rece, urmată de îngheț, se năpusti asupra animalelor din ograda moșului meu, care nu mai apucară să se bage pe nicăieri și rămaseră, așa, trăsnite și de-a-n picioarele, încremenite în gheara morții, cu o incertă expresie de mirare și deznădejde. Când frigul se mai potoli nițel, temători și curioși, ieșirăm cu topoare și ciocane și ne apucărăm să spargem toți câinii și porcii, și curcanii, și găinile.

— Uite inima și pipota!

— Uite creierul!

— Uite oul!

— Uite un tirbușon!

— Proasto, aia-i aia porcului! îi spuneam eu Anei, cea mai frumoasă fată din toate satele prăvălite peste văile Motrului și mai departe, prostindu-ne și râzând pe un ger cumplit, fără să înțelegem nicio clipă că atunci începuse ceva și că cineva ne trimisese ceva, un semn, iar acel cineva, aveam să-mi dau seama nu după mult timp, nu era altul decât ăla cu barbă din tabloul cu care vorbea mamama în fiecare noapte, adică însuși Dumnezeu.

Cu ochii holbați, moșu' rămase câteva zile nemișcat și răstignit în scaunul mesei. În tot timpul ăsta, mamama nu se miră și își văzu de-ale casei fără să-l întrebe de vorbă. În noaptea de Sfântu' Teodor, când era dezlegare la ulei și vin, moșu' se ridică și smulse din noaptea lungii lui rătăciri câteva cuvinte:

— Asta e! Nnicând n-a fost să nu fie într-un fel.

Trecu greu și masiv printre noi, târându-și bocancii negri nelegați. Cu mâna-i noduroasă și pământ sub unghii, apucă șuba cea grea și puturoasă și coborî hotărât cele patru trepte din fața casei, lăsând în urmă-i un miros puternic de nădușeală și frică, material și foarte clar vizibil în zeama amurgului, miros ce trecu și el ca un șarpe violaceu printre ostrețele gardului, urmându-și stăpânul, și se lăsară amândoi la vale, de-a dreptul prin grădina încă speriată de puterea vremii, după care urcară spre marginea pădurii și se pierdură undeva departe, spre pământurile lui Coriolan Corbu Fântânaru.

Mamama îl însoți și ea o vreme cu privirea, oftă tăcut, făcu o cruce și se apucă, în aburul fierbinte al unui lighean obosit, să curețe de pene două găini ce scăpaseră din gheara frigului cel mare.

Urmară zile de cumpănă și de suspectă tăcere.

Oamenii treceau muți unul pe lângă altul, fără să salute, cuprinși parcă de brațele unei nevăzute osânde.

Înainte de Blagoveștenii, mamama tămâie grădina și livada, apoi lovi ușor pomii înghețați cu o toporișcă și-i certă, îndemnându-i la rod.

După numai două zile, cerul se acoperi de nori negri, grași și diformi. Stătură, așa, în nemișcare câteva ore, parcă să se asigure că lucrul e bine făcut.

O bubuială înspăimântătoare deschise porțile infernului.

Întâi căzură coaiele dracilor, cum le ziceau bătrânii, niște bile de gheață albe și tari, care, cu o furie nebună, sparseră toate geamurile din afara caselor și țigla înghețată de pe casa învățătorului Fotescu. Cerul se despică asurzitor și, timp de câteva ceasuri, apele căzură peste sat ca o cascadă. Apoi se auzi o huruială, ceva nemaiauzit, venită parcă de dincolo de biruința minții și aparența lucrurilor. De la deal, dinspre Miculești, o viitură cât un munte se năpusti peste